



Veselības ministrija

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011, tālr. 67876000, fakss 67876002, e-pasts vm@vm.gov.lv, www.vm.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā      Nr. 01-11.1/6446  
Uz 02.12.2021      Nr. 622.12/5-199-13/21

**Latvijas Republikas  
Saeimas Prezidijam**

*Par Saeimas deputātu jautājumu Nr.328/J13*

Veselības ministrija ir saņēmusi Saeimas administrācijas 2021. gada 2. decembra vēstuli Nr. 622.12/5-199-13/21, ar kuru pārsūtīts Saeimas deputātu jautājums Nr.328/J13 “Par SARS-CoV-2 vīrusu (iesniegts 02.12.2021.)”.

Veselības ministrija ir izskatījusi 14 iesniegtos deputātu jautājumus un konstatējusi, ka lielākajā daļā jautājumu tiek pieprasīts īsā laika periodā sniegt ievērojamu nestandarta struktūras datu apjomu par visu Covid-19 pandēmijas laiku. Atbilžu sagatavošanā ir iesaistāmas vairākas institūcijas, tai skaitā, Nacionālais veselības dienests, Slimību profilakses un kontroles centrs (turpmāk – SPKC), sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorija, kā arī Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs. Minētajām institūcijām ikdienā ir veicams liels neatliekamu uzdevumu apjoms, kas tostarp ir saistīts ar Covid-19 izplatības ierobežošanas aktuālajiem jautājumiem.

Ņemot vērā minēto, Veselības ministrija atbildes uz Saeimas deputātu jautājuma Nr. 328/J13 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9. un 13. punktu Veselības ministrijas kompetences ietvaros iesniegs līdz Saeimas š.g. 23. decembra sēdei.

Papildus informējam, ka Veselības ministrijas rīcībā nav Saeimas deputātu jautājuma Nr. 328/J13 11. punktā pieprasītās apkopotās informācijas par **Latvijas izglītības iestādēs** iesniegtajām sūdzībām jautājumos, kas skar audzēkņu veselības problēmas obligāto masku lietošanas dēļ, testēšanu uz SARS-CoV-2 infekciju un dezinfekcijas līdzekļu lietošanu. Minētais

jautājums ir adresējams Izglītības un zinātnes ministrijai, kas ir vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības jomā. Tāpat, 12. punktā minētais datu pieprasījums par izglītības procesu Latvijā ir Izglītības un zinātnes ministrijas kompetencē, jo Izglītības un zinātnes ministrija, atbilstoši tās nolikumā<sup>1</sup> noteiktajām funkcijām, izstrādā izglītības politiku, kā arī organizē un koordinē izglītības politikas īstenošanu.

Izskatot 13. punktā pieprasītos datus attiecībā uz informāciju par kopējo bērnu skaitu vecuma grupā līdz 20 gadiem, Veselības ministrija norāda, ka tai normatīvajos aktos deleģēto funkciju ietvaros nav noteikts uzdevums apkopot datus par iedzīvotāju skaitu pa vecuma grupām un laika posmiem. Oficiālo statistiku nodrošina un tās sistēmu koordinē Centrālā statistikas pārvalde, līdz ar ko minēto datu apstrāde ir Centrālās statistikas pārvaldes kompetencē. Savukārt statistikas dati par bērniem (vecuma grupā līdz 20 gadiem), kuri nodarbojas ar kādu no sporta veidiem, ir pieprasāmi Izglītības un zinātnes ministrijai, kā vadošajai valsts pārvaldes iestādei izglītības, zinātnes un sporta nozarē, kā arī jaunatnes politikas jomā.

Tāpat Veselības ministrijai nav pieejami deputātu jautājumu 14. punktā iekļautajā tabulā pieprasītie **izglītības iestāžu un tiesībsargājošo iestāžu statistikas dati** par atkarīgu vielu lietošanu vecuma grupā līdz 20 gadiem par 2019. gadu līdz 2021. gadam, līdz ar ko vēršam uzmanību, ka minētā informācija ir attiecīgo iestāžu pārziņā.

Vienlaikus, pamatojoties uz SPKC sniegto informāciju, sniedzam SPKC rīcībā esošos datus no pētījumiem skolēnu vidū, kuri veikti 2019. gadā:

**1) par alkohola, narkotisko, psihotropo vielu lietošanu skolēnu vidū<sup>2</sup>:**

Periods	Vecuma grupa	ESPAD pētījuma dati (%)								
		Alkohols (%)			Jebkuras narkotikas s** (%)	Jebkuras narkotikas, izņemot kanabis (%)	Kanabis (%)			
		Dzīves laikā	Pēdējo 12 mēnešu laikā	Pēdējo 30 dienu laikā*	Riskanta lietošana*	Dzīves laikā	Dzīves laikā	Dzīves laikā	Pēdējo 12 mēnešu laikā	Pēdējo 30 dienu laikā

<sup>1</sup> <https://likumi.lv/ta/id/79100-izglitibas-un-zinatnes-ministrijas-nolikums>

<sup>2</sup> *Avots:* Atkarību izraisošo vielu lietošanas paradumi un tendences 15-16 gadus vecu skolēnu vidū (ESPAD pētījums) – 2003. gadā dzimuši (15-16 gadus veci) Latvijas skolēni, kuri mācās pamatskolās un vidējās izglītības iestādēs. Dati analizēti, izmantojot 2743 skolēnu anketas no 171 skolas Latvijā (<https://www.spkc.gov.lv/lv/media/6109/download>)

<b>2019.gads</b>	15-16 g.v.	89	75	47	36	27	8,4	26	21	10
*Liela alkohola daudzuma lietošana vienā iedzeršanas reizē (5 vai vairāk devas alkohola pēdējo 30 dienu laikā)										
** Rādītājs ietver kanabis, amfetamīnus, kokaīnu, ekstazī, heroīnu, LSD un citus halucinogēnus, GHB										

## 2) par smēķēšanu:

Avots: [Starptautiskais jauniešu smēķēšanas pētījums, 2018./2019. mācību gada aptauja Latvijā](#)

2019. gads	13 gadīgi	14 gadīgi	15 gadīgi	Kopā
Smēķējuši cigaretes pēdējā mēneša laikā (%)	8,0	13,0	12,9	14,8
Lietojuši tabakas izstrādājumus* pēdējā mēneša laikā (%)	14,9	21,0	32,6	23,0

\* piemēram, smēķējuši cigaretes, cigarillas, mini cigārus, ūdenspīpi, košļājuši, zelējuši vai šņaukuši tabaku

Avots: Attitudes of Europeans towards tobacco and electronic cigarettes. Country Factsheets in English Latvia <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2240>

2020.gads	15-24 gadi
Pašreiz smēķē tabakas izstrādājumus** (%)	27
Ikdienā lieto tabakas izstrādājumus *** (%)	29

\*\* cigaretes, cigarillas, cigārus, pīpi

\*\*\* tradicionālie tabakas izstrādājumi, orālās lietošanas tabakas izstrādājumi, e-cigaretes un karsējamā tabaka

Papildus minētajam Veselības ministrija sniedz atbildes uz Saeimas deputātu jautājuma Nr.328/J13 10. punktu.

*10. Kādas organizācijas Latvijā ir veikušas lietderīguma izvērtējamu par nepieciešamību audzēkņus izglītības iestādēs testēt uz SARS-CoV-2 infekciju? Vai, nosakot obligātu testēšanu izglītības iestādēs, ir ticis vērtēts audzēkņu un pedagogu saslimstības biežums, inficēšanās gadījumu biežums izglītības iestādē kopsakarā ar pārmērīgu finanšu līdzekļu izlietojumu, laika resursu patēriņu un ietekmi uz audzēkņu psiho emocionālo veselību? Atbildei papildus norādiet arī atsauces uz šīm organizācijām, kuras to paveikušas, kā arī uz izvērtējuma aprakstu.*

Valsts pētījumu programmas “Covid-19 seku mazināšanai” ietvaros tika īstenots projekts “Multidisciplināra pieeja Covid-19 un citu nākotnes epidēmiju monitorēšanai, kontrolei un ierobežošanai Latvijā”, kuru vadīja Veselības ministrijas galvenais speciālists infektoloģijā profesors Uga Dumpis. Minētā projekta ietvaros tika īstenots “Covid-19 seroprevalences pētījums Latvijas iedzīvotāju vispārējā populācijā”

\*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

(<https://www.vm.gov.lv/lv/media/7124/download> ).

Minētajā pētījumā tika secināts, ka statistiski ticami biežāk inficēti bijuši skolēni un studenti, salīdzinot ar respondentiem, kuri šo nodarbošanos nav atzīmējuši (attiecīgi 20,8% un 11,6%,  $p < 0,001$ ). Tāpēc rekomendācijā tika ieteikts, ka, plānojot un īstenojot Covid-19 izplatības ierobežošanas pasākumus, vairākām grupām, tai skaitā, skolēniem/studentiem būtu pievēršama pastiprināta vērība.

Veselības jomas eksperti regulāri ir analizējuši un apkopājuši datus par saslimstību ar Covid-19 izglītības iestādēs gan skolēniem, gan darbiniekiem un attiecīgi statistikas dati no Veselības ministrijas puses tikuši sniegti arī Ministru kabineta sēdēs. Š.g. 21. septembra Ministru kabineta sēdē tika izskatīts un pieņemts Veselības ministrijas izstrādātais Informatīvais ziņojums “Priekšlikumi Covid-19 testēšanas politikas izmaiņām”<sup>3</sup> (Nr.62/36.§)(turpmāk – ziņojums), kas ietver datus analīzi par saslimstību ar Covid-19 izglītības iestādēs un veikto testu skaitu. Tāpat ziņojums ietver epidemioloģiskos apsvērumus skrīninga nepieciešamībai izglītības iestādēs. Galvenokārt tas nepieciešams iestādēs un objektos, kur ir iespējama strauja infekcijas izplatīšanās (izglītības iestādes, valsts un pašvaldību iestādes, uzņēmumi u. c.). Atbilstoši SPKC sniegtajam viedoklim, lai laikus atklātu Covid-19 infekciju personām bez simptomiem (pirms simptomu parādīšanās un gadījumos, kad infekcija norit bez simptomiem) un novērstu infekcijas izplatīšanos iestādēs un kolektīvos, un līdz ar to nodrošinātu epidemioloģiski drošu un nepārtrauktu veselības un sociālo aprūpi, izglītības procesa norisi klātienē un pakalpojumu sniegšanu, jānodrošina riska grupu rutīnas laboratoriskais skrīnings jeb sistemātiska periodiska testēšana Covid-19 infekcijas noteikšanai. Ziņojumā apkopota informācija par testējamo personu grupām, kuras testējamas rutīnas laboratoriskā skrīninga ietvaros par valsts budžeta līdzekļiem arī turpmāk. Būtiski ir pēc iespējas mazināt slimības izplatību un uzliesmojumus slēgtos kolektīvos.

Tāpat katru nedēļu veselības ministrs Ministru kabinetam sniedz informāciju par aktuālo epidemioloģiskās drošības situāciju un testēšanu. Piemēram, š.g. 7. decembra sēdē sniegtā informācija<sup>4</sup> iekļauj datus par 2021. gada 34. – 48. nedēļā konstatētajiem Covid-19 gadījumi, kuri atklāti izglītības iestāžu darbinieku un izglītojamo skrīninga rezultātā. Piemēram 48. nedēļā izglītības iestāžu darbinieku un skolēnu skrīninga rezultātā tika atklāti 464 gadījumi (jeb 9,4% no visiem atklātajiem gadījumiem), salīdzinoši 47. nedēļā tie bija 471 gadījumi (7,5% no visiem). Šajās prezentācijās arī citi dati kā testu un testēšanas rezultātu struktūra jau mēnešiem tiek attēlota griezumā, kas parāda arī izglītības iestāžu skrīningā veiktos rezultātus, lai būtu iespējams šos datus izmantot situācijas analīzei.

Ievērojot to, ka vakcinācija pret Covid-19 tika īstenota jauniešiem no 12

<sup>3</sup> [https://tapportals.mk.gov.lv/legal\\_acts/48c825b1-6afd-4e9e-b817-ab0cddb5c8ae](https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/48c825b1-6afd-4e9e-b817-ab0cddb5c8ae)

<sup>4</sup> [https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal\\_acts/document\\_versions/64b197d4-a7a0-46dc-97db-d174e78974e7/download](https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/64b197d4-a7a0-46dc-97db-d174e78974e7/download)

gadu vecuma, lai pēc iespējas nodrošinātu drošu mācību procesa norisi klātienē no š.g. 1. septembra tiek īstenota prioritāra izglītojamo testēšana uz Covid-19. Izglītības sektora skrīnings dod iespēju atklāt 30-40% Covid-19 gadījumu izglītojamo vidū, tādējādi nodrošinot iespēju atklāt šos gadījumus agrīni, noteikt kontaktpersonas, kā arī veikt pretepidēmijas pasākumus. Izglītības iestāžu darbinieku un izglītojamo skrīnings ir nozīmīgs, lai nodrošinātu izglītības iestāžu pēc iespējas ilgāku darbību klātienē un plānotu Covid-19 ierobežošanas pasākumus kopumā, tādējādi, savlaicīgi identificējot inficētās personas un mazinot draudus sabiedrībai. Vēršam uzmanību, ka mācības klātienē ir saistāmas ar augstāku epidemioloģisko risku, jo visu vecumu bērni ir uzņēmīgi pret SARS-CoV-2 vīrusu un var to pārnēsāt.

Veselības ministrs

(paraksts\*)

Daniels Pavļuts

Viktorija Korņenkova 67876098  
[viktorija.kornenkova@vm.gov.lv](mailto:viktorija.kornenkova@vm.gov.lv)

Evija Zača 67876045  
[evija.zaca@vm.gov.lv](mailto:evija.zaca@vm.gov.lv)

Dace Būmane 67876148  
[dace.bumane@vm.gov.lv](mailto:dace.bumane@vm.gov.lv)

Larisa Savrasova 67081523  
[Larisa.savrasova@spkc.gov.lv](mailto:Larisa.savrasova@spkc.gov.lv)

Jana Lepiksone 67387654  
[jana.lepiksone@spkc.gov.lv](mailto:jana.lepiksone@spkc.gov.lv)

Aija Pelne 67501581  
[aija.pelne@spkc.gov.lv](mailto:aija.pelne@spkc.gov.lv)